

Auca de Rafael d'Amat i Cortada, baró de Maldà (1746-1819)

Un narrador que omple el buit de la prosa del XVIII

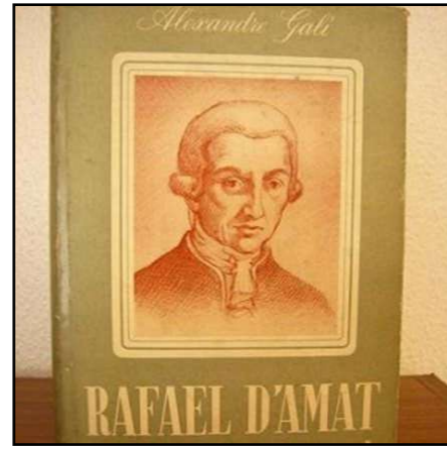
Text: Joan Vilamala i Terricabres, 2020
Il·lustracions: AA.DD.
www.auques.cat

1. Al bell mig de Barcelona, després de bregar una estona

2. va néixer, al carrer del Pi, aquest gran barceloní.

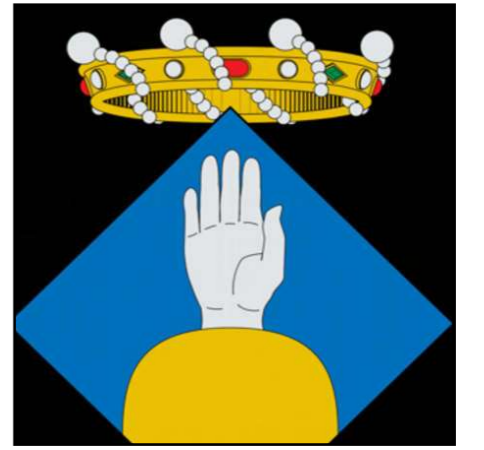
3. L'insigne Rafel d'Amat, de qui una auca n'hem dictat.

4. Era fill d'un coronel borbònic de soca-rel

5. i de Teresa Cortada que a Maldà tenia estada.

6. És per això que passà a ser el baró de Maldà.

7. El famós virrei Amat el seu avi havia estat.

8. Diguem doncs, com se sol dir, que era un noble amb pedigrí.

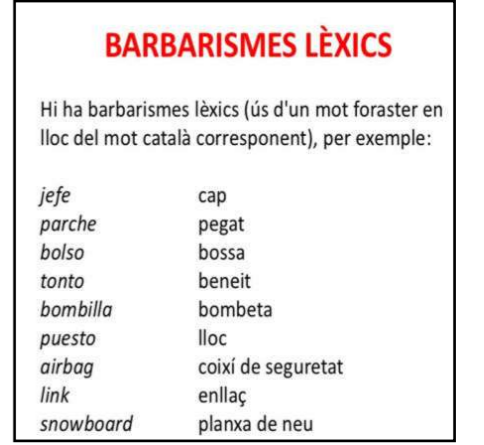
9. De ben jove als jesuïtes prenia notes escrites,

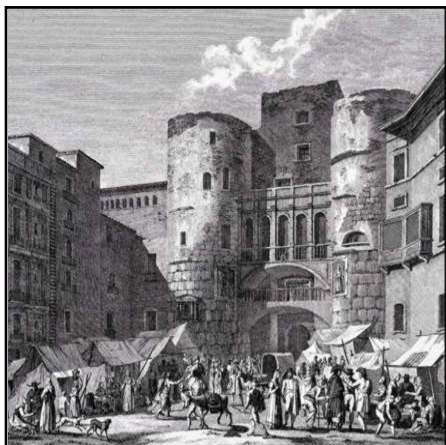
10. al col·legi de Cordelles, com si fos a les Castelles.

11. Diguem-ho clar: en castellà el van escolaritzar.

12. Cosa que se li nota de tant que fica la pota.

13. Vei de Portaferriosa, molt sovint anava a missa

14. a Santa Maria del Pi, on cantaven en llatí,

15. per gaudir de l'harmonia de la seva escolania.

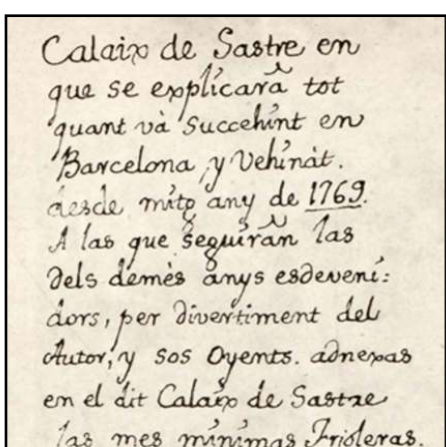
16. Mil set-cents seixanta-sis Rafel d'Amat viu feliç,

17. ben casat amb l'Esperança que de tenir fills no es cansa.

18. Gentilhome ambiciós, desvagat i curiós,

19. l'any seixanta-nou comença una obra magna, immensa,

20. en què allò que viu descriu, mentre va fent la viu-viu,

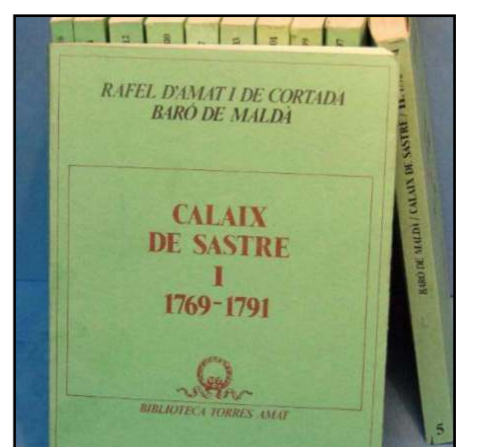
21. amb un llenguatge planer que pretén ser jugarer.

22. Victima de la verola, mor sa esposa que al cel vola,

23. mes segueix sabent gaudir com ho feia abans d'ahir.

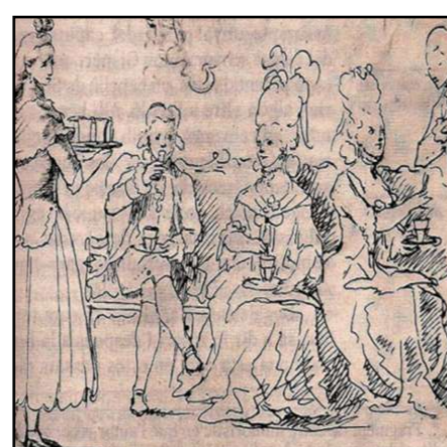
24. El «Calaix de Sastre» és l'obra d'aquest autèntic manobre

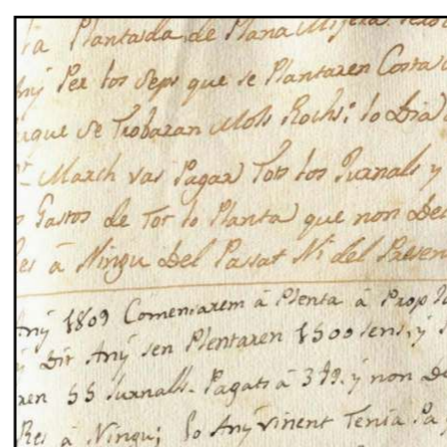
25. del record i la memòria: per això ha fet història.

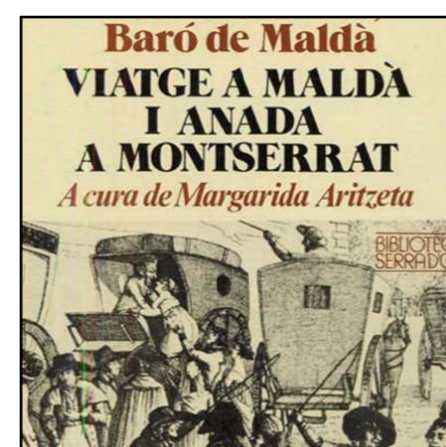
26. Són setanta-un volums, un compendi de costums,

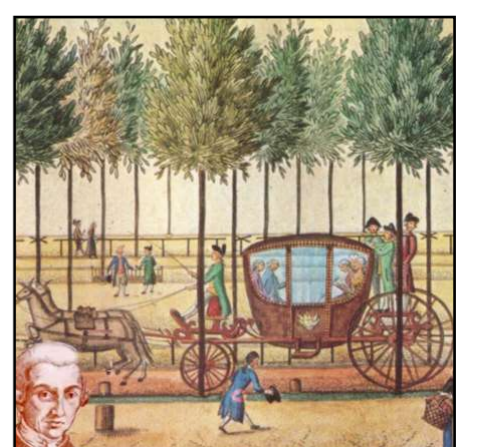
27. de notícies i relats que ens deixen bocabadats.

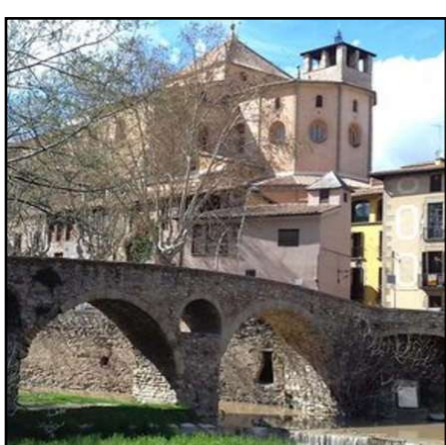
28. En aquests textos a mà, que Amat mai no publicà,

29. hi destaquen els viatges en què descriu els paisatges

30. d'alguns pobles on va anar com Vilafranca o Maldà,

31. Berga, Tarragona, o Vic quan fugí de l'enemic,

32. l'exèrcit d'ocupació que ens portà Napoleó.

33. Bon cronista i bon «vivant», en tot és exuberant.

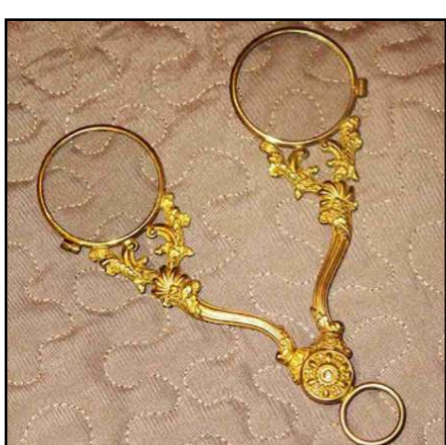
34. Amant de la bona taula, així que pren la paraula

35. en les tertúlies que fa el rapè sol enumar

36. i s'empassa fora de mida xocolata diluïda.

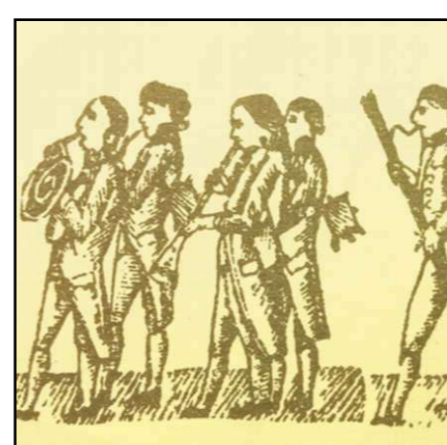
37. No té gaire bé la vista però l'home és un artista.

38. Toca l'orgue, el clavecí, la viola, el violí...

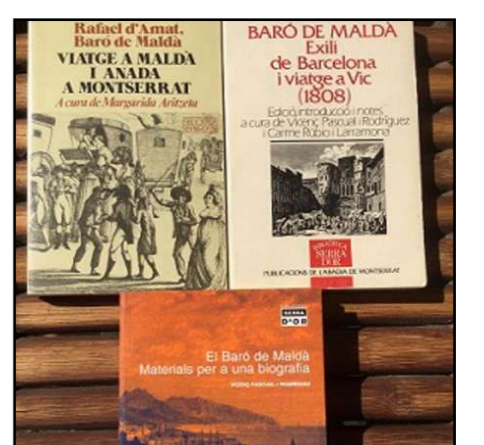
39. i a casa seva amb encert celebra més d'un concert.

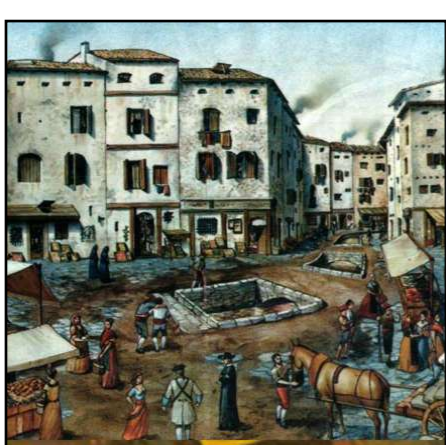
40. Que són una obra madura, en què el seu bon fer perdura.

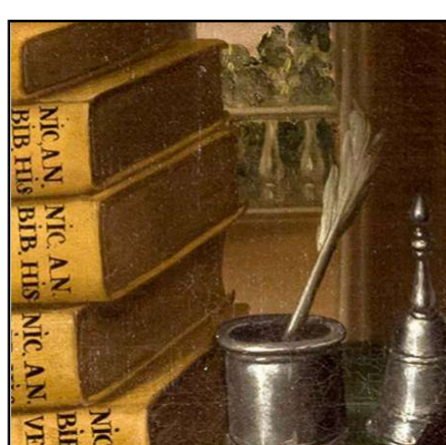
41. i n'esdevé un bon cronista, el primer periodista.

42. En resum: Rafel d'Amat la seva època ha plasmat:

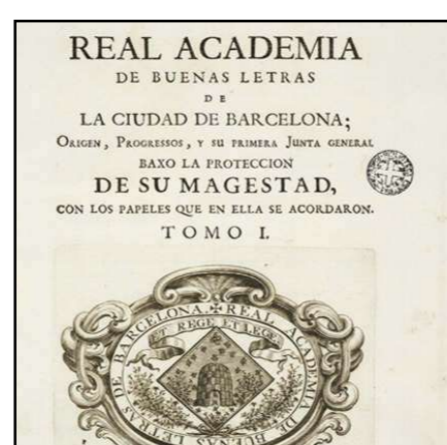
43. la vida barcelonina excepcional i anodina,

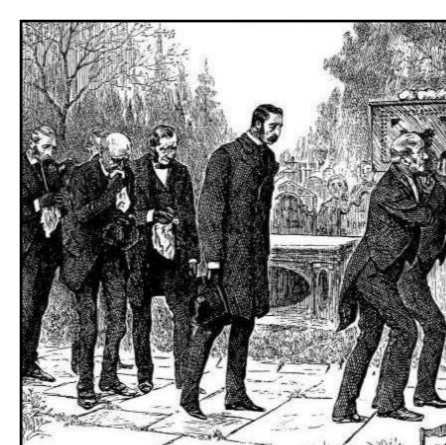
44. en un extens dietari com ho faria un notari,

45. amb un estil rococó, en plena Il·lustració.

46. Aquest home-enciclopèdia formà part de l'Acadèmia

47. fins que un dia de desgràcia el varen enterrar a Gràcia,

48. on reposa als Josepets, envoltat dels angelets.